

[Else Gregersen.]

med hensyn til lovens nødvendighed og for betænkeligheder, hvad angår de økonomiske konsekvenser.

Det blev dengang af det ærede medlem fru Else-Merete Ross understreget, at der ikke skulle tilstræbes forceret aktivitet ved bjærgningen af skibsvragene, og heri erklærede den højtærede minister for kulturelle anliggender sig helt enig. Det blev desuden oplyst, at der skønnes at ligge omkring 10.000 skibsvrag i de danske farvande. En optagelse af blot en lille brøkdel af disse kan derfor nok give økonomiske betænkeligheder. Disse betænkeligheder bliver unøgtelig ikke mindre, når man læser udvalgsbetænkningen. Af denne fremgår det, at det i rigsantikvarens instruks skal pålægges ham at drage omsorg for, at der efter beslutning om bevaring af et historisk skibsvrag finder optagelse sted så hurtigt som muligt, hvis erhvervsinteresser ellers ville hæmmes. Man får så håbe, at der kun skal bevarer meget få af de 10.000 skibsvrag, eller at de, der skal bevarer, ligger på steder, hvor der ingen erhvervsinteresser er, som generes af en afgrænsning af området omkring vraget; ellers kan loven let medføre meget store udgifter.

Lovforslaget omfatter ikke blot skibsvrag, men også andre genstande, som er gået tabt for mere end 150 år siden. Disse andre genstande må f. eks. være skibsladninger eller dele heraf, f. eks. sølvmonter. Det må her forekomme betænkeligt, at man i loven vil bestemme, at sådanne genstande på havbunden i danske farvande, altså ikke blot i søterritoriet, tilhører staten, for denne bestemmelse kan da i hvert fald kun håndhæves over for danske statsborgere. Er det ikke urimeligt, at man vil forbyde danske firmaer at bjærge værdisager i danske farvande, når forbuddet ikke kan håndhæves over for udlændinge? Man kan herved opnå, at loven kan komme til at virke direkte mod sit formål. Man må regne med, at den tekniske udvikling vil muliggøre mange bjærgninger i de kom-

mende år, og de vil i de danske farvande naturligt blive udført af danske firmaer, men hvis disse handicappes af den nævnte bestemmelse, kan resultatet blive, at skibsladningen — det vil naturligvis navnlig være metaller, der her interesserer — bliver bjærget af udlændinge, og er der da i ladningen noget af arkæologisk eller historisk interesse, går det til udlandet. Det burde derfor i hvert fald i loven tilsikres, at bjærgeren under alle omstændigheder får betaling for selve metalværdien i det bjærgede, hvis det skal overtages af staten.

Foss: Det foreliggende lovforslag er faktisk fremkaldt af de fund, der er sket i Roskilde Fjord af gamle vikingeskibe. Jeg må spørge: er der nogen grund til at tro, at dette fund var blevet behandlet bedre, hvis man forud havde haft denne lov? Jeg tror det ikke. Det må vel snarere forudses, at der bliver gjort færre fund af gamle vrag, når det er forbudt private at røre dem. Det er heller ikke let at konstatere, om en gammel pind, der stikker op af mudderet eller sandet, er 150 år gammel, og hvad angår de gamle kanoner, man haler op, må man jo ærlig talt sige, at dem har vi da nok af i forvejen. Hvis der bliver gjort alvorlige fund, er jeg overbevist om, at offentligheden nok skal komme til at høre om dem, også uden denne lov, som jeg altså ikke tror vil virke til en forbedring af vor historiske viden.

Jeg vil derfor anbefale at stemme imod lovforslaget.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Bomholt*): Over for det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft kan jeg bekræfte, hvad der står i betænkningen: vi ønsker at tage hensyn til de erhvervsinteresser, der kan komme på tale. Ligesom erhvervene normalt tager hensyn til vore nationale fællesværdier, vil vi naturligvis tage hensyn til de erhvervsinteresser, der kan komme på tale, og jeg tvivler ikke om, at det vil være muligt at bringe forholdene ind i en god